

„גבעת קדל החזיר“

קרבות, כגון „שמונת הימים הראשונים“, „מאקין“, וכלה בענייני מלחמה כלליים, כגון ב„צבאות על גלגלים“ ו„מלחמת בזק“. ספרו זה של מרשל, יצא לאור ב-1956 והוא מהווה מבחינת היקפו ועניינו, עיון מקיף ברוב הנושאים השונים שעסק בהם עד עתה. כותרת המשנה של הספר — החייל הקרבי האמריקאי בפעולה; קוריאה, אביב 1953. ואכן מראה לנו מרשל ב-300 עמודי הספר את החייל האמריקאי וחיילי האומות האחרות שלחמו בקוריאה כמות-שהם, על מעלותיהם וחולשותיהם. אולם אין הוא מסתפק בהפניית זרקוריו אל החייל הפשוט בלבד, שהוא עיקר עניינו, אלא ממשיך ומצביע על ליקויים ופגמים בכל מערכת ההגנה בכללה, עד לדרגות הפיקוד הגבוהות. בספר שני חלקים עיקריים: האחד מתרכז במערכת הקרבות שניטשה על „גבעת קדל החזיר“, ואילו השני עוסק בתיאורי קרבותיהם ומב-ציעיהם של פטרולים בודדים.

בהקדמה המאלפת מתאר מרשל כיצד נכתב תיאור זה של קרבות מכילי ראשון. בתוקף תפקידו היה אוסף לאחר כל קרב את הלוחמים שהשתתפו בו, מרכז כל מחלקה ומחלקה לחוד, ומשחזר משך שעות את כל מהלך הקרב. אחת העובדות המעניינות שגילה תוך שחזור זה היתה רוח הפיקוד האיתנה שפיעמה בקצינים הצעירים, ומספר רב יחסית של חיילים שהוכיחו כושר התמצאות ברגעים הקשים ביותר. הפגם הבולט בצעירים הוא, כפי שמציין מרשל, „בשרירי רגליהם ולא ברוח הלחימה שלהם“. עבודתו עם הפטרולים נבעה מצורת הלחימה המיו-חדת בה התנסה המחנה השמיני האמריקאי. משך קרוב לשנתיים לא היו כמעט כל פעולות צבאיות בקנה-מידה נרחב, וחילופי היריות הצטמצמו בפגי-

באחד הלילות החשוכים של חודש מאי 1953, יצא סג"מ אספו, מן הגדוד החבשי שבחיל האו"ם בקור-ריאה, לשליחות שגרתית בהחלט. כמפקדו של פטרול בן 22 איש חייב היה לרדת לעמק המהווה את שטח ההפקר בין שני המחנות, ולנסות לשבות פטרול סיני שיעבור בשטח. אספו ירד לעמק ולאחר שעבר כברת דרך החליט להציב מארב מתחת למחסהו של צוק סלע אשר חלש על מקום פגישתם של מספר משעולים. תוך דקות ספורות נתחור לו, שנקלע עם פטרולו למרכזו של גדוד סיני שלם, שנע במערך התקפתי לקראת המוצבים שמעל לעמק. אספו חיכה עד להתקרבות הסינים ואז פתח באש על המחלקות שאיגפו את מחסהו. הסינים נעצרו. חלקם המשיך לקראת המוצב וחלקם ניסה להקיפו כליל. אספו הת-קשר באמצעות האלחוט עם מפקדיו, הודיע על המצב ודיווח בדיוק לתותחנים. כתוצאה מדיווח זה נפגעו הכוחות שהקיפוהו, בעוד הוא ואנשיו ממשיכים לירות מתוך המחסה. עם שוך הקרבות במוצב, חזרו הסינים והקיפו שוב את המחסה. אספו המשיך לכוון את אשם של התותחנים, עד שלבסוף יכול היה להודיע בבטחה כי עיקר כוח האויב נפגע, ואילו יתרו נסוג. בשעת הודעה זו לא נשארה עוד כל תחמושת אצל אנשיו, אולם קור רוחו וידיעותיו המדויקות עזרו להשמדת של גדוד סיני שלם.

תיאור זה הוא אחד מרבים השזורים ליריעת קר-בות מעניינת הנפרשת לפני הקורא בספרו של ס.ל.א. מרשל „גבעת קתל החזיר“ (Pork Chop Hill) מרשל אינו פנים חדשות בשדה הספרות הצבאית. ספריו, כתריסר במספר, מקיפים את רוב השטחים הנוגעים לנושא צבאיות. החל בטקטיקה והדרכה — בספריו „אנשים מול אש“, „הנהר והכסיה“, המשך בתיאורי

שות המקריות של פטרולים בשטח אויב. אולם, למרות העובדה שהפטרול היה את עיקר המגע עם האויב, לא נערך כל עיקוב מסודר, ולא נקבעו כל שיטות או אימונים מיוחדים לשיפור רמת הלחימה. מרשל היה עוקב אחר כל פטרול שנפגע, והשכם בבוקר, עוד לפני שהספיקו החוזרים לנוח או להתאושש מן הדרך, היה חוקרם ארוכות — לעתים כ-4 שעות רצופות — על כל מה שאירע במשך הלילה. מבין הדמויות המופיעות בספר, המליץ על 73 לקבלת אותות הצטיינות. רוב ה-73 היו משכבות עממיות, אולם חיי המשפחה שלהם היו בריאים ותקינים. הם הדגישו כי האהבה הרבה שגילו כלפיהם בביתם במולדת, עזרה להם להחזיק מעמד בשעות גורליות בנכר.

מרשל אינו מרבה בתיאור האויב הסיני, אולם אף ההערות הבודדות המופיעות בקשר ענייני לקרבות מסוימים, יש בהן משום הטלת אור על אופי הלחימה של הסינים; אף שהם מרוכזים בעיקר בארגון הגנתם, מתגלים הם בהתקפה כבעלי-כוח פיוי המקנה להם קלות-תנועה, ומאפשר להם לנצל בוריוזות רבה את מחסה הלילה. הסינים, שבתחילת הקרבות (ב-1950) היו מתקיפים בהמון ולוחמים ללא סדר ושיטה, למדו במשך הזמן את דרכי ההתחפרות וההסוואה, ופיתחו כושר-לחימה גבוה בתום שנתים וחצי של קרבות. מבחינה זו שימשה קוריאה מעין כור-היתוך לצבא סין העממית. בצידה של ההערכה לסינים מצביע מרשל על ליקויים בולטים במערכת קווי ההגנה האמריקניים; ליקויים אלה נתגלו לא תוך כדי ביקורת שגרתית ושטחית של משקיף הבודק את הביצורים, אלא מתוך עיון מדוקדק במהלך הקרבות אשר בהם שימשו ביצורים אלה כעזר או כאבן גוף לחיילים שנלחמו מתוכם. תעלות ההגנה נחפרו כה עמוק, עד שלעתים קשה היה להפעיל כלי-נשק מתוכם. בונקרים נבנו ללא התחשבות במדרונות שעליהם היו צריכים לשלוט, או בסוג הנשק שבו היו צריכים לחלוש על השטח. לעתים, כדי לירות על שטח הסמוך לו, צריך היה היריה לצאת מן החפירה. מרשל מושה, באופן כללי, את קוי ההגנה של חילות האוים לאלו של הסינים. למרות העובדה שעומק מערכת הביצורים של הסינים הגיע ל-20 ק"מ לערך, כמעט שאי אפשר היה להבחין בתנועה או פעילות צבאית בקויהם. אגב השואה זו מעלה מרשל את העובדה כי משך שתי שנות מצב המלחמה

היו ברשותו של המחנה השמיני האמריקאי חיילים כדי למלא את הקו הראשון בלבד, וקו זה לא רק שהיה קו דק ביותר, אלא שמחצית אנשיו חסרו תמיד כל נסיון צבאי.

את עיקר הלקח הקרבי חושף מרשל בתיאורי הקרבות עצמם. הספר פותח בתיאור מדויק של התיקפה סינית על אחד המוצבים. שהצליח להחזיק מעמד; עובר לשחזור אובדנו של מוצב, בו מצטיירת תמונה שלמה של חוסר תכנון מתאים וחוסר כוונות: עמדות התצפית הקדומניות לא דיוחו על האויב המתקרב, וכתוצאה מכך היו הסינים בתוך החפירות עוד בטרם השכילו מגיני המוצב לדעת מה אירע. בפרקים המרתקים ביותר מתואר הקרב על "גבעת קדל החזיר" (*). מרשל מדגיש, כי ברוב המקרים היו היום והשעה המדויקים של ההתקפה הממשמשת ובאה ידועים לפיקוד האמריקאי, אולם מסיבות שורגות לא תמיד הגיעו הידיעות לאלו שלגביהם היתה זו שאלת חיים ומות — לאנשי עמדות התצפית או לאנשים שבמוצבי-החוץ, הצופים אל שטח ההפקר. כך אירע שאף ב"גבעת קדל החזיר" לא ידעו 20 אנשי מוצב החוץ כי עומדים להתקיפם. התוצאה — רק 7 מהם הצליחו לחזור בשלום לעמדות המערך. הפלוגה שהחזיקה במוצב נתפצלה למחלקות, שלחמו בנפרד וללא קשר. מבין שתי מחלקות שנשלחו כתגבורת, האחת איבדה את דרכה באפלה ואילו לשניה נמסר כי עליה להגיע רק לשם תגבור המוצב, אך לאנשיה לא הודגש כי מתנהל עליו קרב קשה. אנשיה צעדו בטור צפוף נתקלו באש מרוכזת ונאלצו לסגת. במוצב עצמו נמשך המאבק מבונקר לבונקר כשיסינים ואמריקנים לוחמים בצותא מבלי להבחין לעתים קרובות. בין אויב לידיד, מטה החטיבה לא ידע במשך רוב הזמן את המצב. לאשורו, ופקודותיו היו פעמים רבות סותרות ומשתנות ללא התחשבות בתנאים החדשים שנוצרו מדי רגע. בריאליות אכזרית מתאר מרשל צות חיילים שנשארו תקועים בבונקר שעה שסינים רבים צובאים על פתחיו, יורים ומשלשלים לתוכו רימונים. הסמל אמר: "לא נותר לנו דבר לעשות, אלא להתפלל. זהו הדבר ששמעתי כי יש לעשותו במקרים מסוג אלו". ומפקדו ענה: "ובכן, אם יודע אתה לעשות זאת, התחל". אף בשעה שגראה היה כאילו הסתיים המאבק והחוקפים נמלטו, לא היתה זו אלא תחילתו של קרב

(* ראה "מערכות" ק"ד, גבעת האף הארוך".

חדש, שכן הסינים הסתתרו בתוך הריסות הבונקרים וחיידשו את לחימתם מדי פעם. עתה היה צורך בפלוגה נוספת...

מעל לכל היה קרב זה מיוחד בשל הפעילות העזה של הארטילריה, שלא פסקה להנחית את אשה על המוצב במשך כל ימי הקרב. מרשל מטעים כי הקרב על קויליין (Kwojalein) הקרב האינטנסיבי ביותר מבחינת כמות האש במלחמת העולם השנייה, לא הגיע לקרסוליו של קרב זה, מבחינת משקל המתכת שהנחיתה הארטילריה על מטרים מרובעים של קרקע, בשעה.

חלקו השני של הספר, עיקרו תיאור פעילותם של פטרולים; לכאן שייך תיאור הפטרול „אשר לא יאומן“ של אספו, שהובא לעיל. לקח רב אפשר ללמוד דוקא מעקיבה זו אחר המצבים הקונקרטיים שבהם נמצאו פטרולים שונים, כגון זה שכיון את אשו לעבר הסינים, בעוד שלמעשה, בגלל הערפל

הכבד, הופנתה האש לעבר פטרול אמריקאי אחר, שהיה בשטח אותה שעה. אף כאן מצביע מרשל על פגמים רבים: חוסר התיאום בין יחידות שונות, אי-ידיעה ברורה של המטרה ובעיקר — חוסר האימון הרציני לקראת הלחימה בפטרולים.

ונסיים בסיכומו של מרשל עצמו על הפטרול „אשר לא יאומן“ — „פטרולו של אספו חדר לשטח האויב בהיותו קל תנועה מכרי לשמש מטרה לנשק כבד, ובהיותו גדול למדי כדי לעצור את האויב המתקדם ולאצלו לאגפו. בעשותו כך מצא את מחסה הקרקע היעיל ביותר ודיוח את המצב לכוחות התותחנים. מעשה זה, שנעשה ע"י קצין חבשי, הריחו ענין לענות בו לראשי הצבא המתעמקים באפשרויותיה של מל-חמת המחר“ (ע' 249).

כך מהווה ספרו של מרשל ספר קרבות רציני, מרתק ומאלף במדה שוה.

בריקה וברק / המשך מעמ' 85

מושג זה מביע צורת-היערכות; משמעותו היא מסגרת-ארגון-כוחות קבועה, בעלת הרכב „תקן“ מסוים (ראה ציור-הדגמה למטה, מימין). הגדרה מהותית זו חלה, בעצם גם על הגופים הקטנים יותר, והנמוכים יותר בסולם הירידה הצבאי — אלא שהללו מכונים, כאמור, „יחידות“ (כגון פלוגה, או גדוד; ובצבאות מסוימים — גם רגימנט).

לעומת זאת, הרי הוראתה השנייה של המלה Formation היא תבנית — ומלה זו לא נועדה לאמר דבר כלשהו לגבי גודלם או הרכבם של הכוחות אליהם תתייחס, כי אם רק לגבי אופן-עריכתם; לרוב — לפי דפוס-קבע ידוע ומתורגל-מראש. הציור למטה, משמאל, מציג צורת-היערכות מסוימת של מחלקת רגלים („שתים לפנים“) — ומדגים בזה את מובנו הנייל של המונח ממש כשם שניתן להסביר את מובנה של אותה מלה „תבנית“ ע"י שרטוט אשר יציג אחד מדפוסיה-היערכות של דיבוייה שלמה.

צורות התסבכות האפ- שריות העלולות להיגרם על ידי שימוש במלה „ער- צבה“ במקום „תבנית“ תהיינה שונות כשהמדרג בו יהיה ביחידה קטנה — או בעוצבה „אמתית“. אך כל הסתבכות ואי- בהירות — נוקן עלול להיות מרובה, ושומה עלינו להבהיר מובנים ו- שימושים — ולרייק בהם.

